

Padli smo in vendar smo zmagali; kajti dokler so narodni volilci glasovali, je bila sijajna zmaga na naši strani; stali smo 142 naših glasov proti 87 nasprotnim glasom. Tolažljivo znamenje, da hočejo štajerski Slovenci tudi zanaprej ostati — Slovenci in verni kristjani.

Nemškutarji, največi sovražniki naše narodnosti, so mogli priskočiti, da so nasprotni stranki, ki se „s čisto narodnostjo“ ponaša, pomagali do zmage. In take zmage ji ne zavidamo.

Zatoraj ne obupajte! Stojte trdno, kakor dosihmal, takó tudi zanaprej v svojem verskem in narodnem prepričanji, slednjič vendar more zmagati pravična stvar. Povzdignimo torej z navdušenim glasom svoje geslo: Vse za vero, dom, cesarja!

V Mariboru 21. oktobra 1873.

Fr. Kosar,
kanonik.

Svojim prečastitim volilcem!

Vaša poštenost in značajnost me je izvolila za državnega poslanca.

Sprejemši poslanstvo iz Vaših rok v tem važnem trenutku, ko stojimo pred brezdomno občne zmešnjave, spačenosti in obožanja, ko vse križem in narobe gre, prevzamem težavno nalogo in veliko odgovornost!

Izrekajé Vam svojo srčno zahvalo za Vaše veliko zaupanje do mene, Vas zagotavljam, da se bom poprijel svoje naloge s tisto resnobno voljo, ki jo tirja vest in ljubezen do pravice in do Vas.

V Gradcu, dné 21. okt. 1873.

S posebnim spoštovanjem Vam iskreno udani
M. Herman.

Gospodarske stvari.

Bolezni pri purah.

(Konec.)

Navadna purja bolezen je driska. Najrajše se ta bolezen prikaže, ko se pure brijejo, izhaja pa iz presladke, posebno mehke testnate hrane. Pure, ki se hranijo z rženo moko, najgotoveje drisko dobijo. Tudi vsled prehlajenja, naj se že prehladijo v dežu in mrzlem zraku, alj kar je ravno tako mogoče, ob paši mokre trave, dobijo pure to bolezen. Bolne purice je treba spraviti na toplo mesto, ter jih hraniti s suho hrano. Priporoča se v ta namen posebno kaša iz kuhane grašice. Pijačo jim treba malo zasoliti, ali pa nekaj zelenega vitriola primešati.

Tudi driski nasprotno bolezen zapazujemo tu in tam pri puricah. V tem slučaju naj se jim daje dobro sesekana solata, v pijači se pa naj raztopi nekaj solitarja.

Ko se pure brijejo, so vedno bolj okorne in otožne, in se naj tedaj z njimi pazljivo ravna, ter se naj hranijo na toplem.

Kozičavost je podobna onej bolezní, ktero pri ovcah imenujemo kozice, ter se prikaže tudi pri starejih, najbolj pogosto pa pri mladih purah. Puram, od take bolezní napadenim se špiči in boleča postane koža okoli kljuna in v kljunu, pod perutama in bedrima. Bolezen je nalezljiva ter ti zamorejo od nje, ako jo zanemariš, cele črede pokrepati. Ako se je med purami kozičavost pojavila, bodi ti prva skrb, da bolene od zdravih odstraniš, da jim daješ vode, v kateri je na polič vode po eden lot zelenega vitriola (železnega vitriola) raztopljen; koristna je s poprom, dobro sesekanim česnom, koprom (anethum graveolens-Dill) itd. zmešana hrana. Mozolci se pomažejo z raztopljenim modrim vitriolom.

Nadušljivost. Ena vrsta te bolezní se prikazuje kot kašelj, kihanju podoben, in jo imenujemo, kakor tudi enako bolezen pri kokoših: piko ali pivko (Pfipps, Pippis), da si tudi prava pika ni. Pura drži pri tej bolezní kljun večidel odprt, in se hoče zadušiti.

Naduha izhaja od neke vrste črvov, ki se vgnjezdijo v dušku in njegovih vejicah. Takemu bolnemu purčetu se da po tri dni vsakokrat na večer po eden gran (kolikor tehta eno zrno bobca) kafe pozobati, in vsako jutro kozarček vode, v kateri se je pelin kuhal.

Prava pivka je podobna naduhi; pure drže kljun večidel odprt, nočejo zobati, se ločijo drugih in so rade na samem. Bolezen ima svoj sedež na jeziku. Ako odpreš kljun, opaziš, da jezik nima naravne barve, kakor pri zdravih purah, na kraju pa je obrašen s trdo škorjo. To kožico treba z nožem pazljivo odstraniti, jezik z vriskom (jesihom) izprati in s putrom pomazati. Dobro je tudi tako purče na toplem zaprto imeti, dokler ne okreva.

Mnogo trpé pure tudi od tekuti, uši in družega mrčesa, kar se vse zaredi v nesnažnih kurnjekih. Ako toraj želiš, naj bodo purani zdravi, spravi kurnjeke po zimi na toplo; skrbi, da bodo snažni, in napravi v njih tudi klince (špriklje), zakaj pure hočejo na širokih klincah sedeti, na tleh rade ne počivajo.

Kako globoko treba, da semena v zemljo pridejo? V živinski in gospodarski šoli na Danskem poskušal je prof. Jörgensen skoz več let, kako globoko naj bi razna semena v zemljo prišla. Skušnje so to-le pokazale: Pri sočivji nima posebnih nasledkov, ali se globeje, ali pa bolj površno seje alj sadi, le da globeje ne pride, kakor so rázori med njivami. Žita pa ljubijo globejo, vendar pa ne pregloboko lego. Druga semena, kakor: repno, deteljno, travno itd. tem bolj storé, manj ko so z zemljo pokrite.

— („Zag. g. list.“)

Bernja na Hrvaškem in v Dalmaciji. Na Hrvaškem, kder namreč toče ni bilo, bila je po sporočilu „Gosp. lista“ — bernja tako izdatna, da se najstareji ljudje obilniše ne spominjajo; mošt je pa kislejši, kakor lansko leto, ker ni bilo vreme grozdu ugodno ter ima preveč kisline v sebi. — V Dalmaciji so pa imeli slabo trgatve, ker se je grozdje zaradi prevelike suše posušilo in je torej sila malo izdalo. Cena moštu na Hrvaškem pada. V Zagrebški okolici in v Zagrebu samem ponuja se po 6—8 gld.; po Belovarski županiji se dobi najboljšega po 4—5 gld.

V Dalmaciji pa se najbolje ne dobiva spod 20 gld., srednje se dobiva po 12—13 gld.

Dopisi.

V Mariboru 20. okt. (Nepopisljiva zasljepljenost!) Dne 20. oktobra po volitvi go-dile so se v Mariboru stvari, kakoršnih le na Ogerskem pri ubozih, politično in narodno skoro čisto mrtvih Slovakih in Slovencih najdeš. Z muziko naprej prišla je rajda Seidlnovih hlapcev v mesto iz volišča v Magdalenskem predmestji. Tu so korakali med „purgarsko“ oblečenimi odpadniki tudi bolj ubogo oblečeni kmetje, katerim se je videlo, da jih davki silno žulijo, davki, katere je z večine napravila Seidlnova liberalna stranka. Med potom so se kmečke sirote odkrivale in priklanjale vsakemu škriecu, ki je ob potu stal in nemčursko procesijo gledal.

Ko pridejo kmečke šalobarde s Seidlnom do kazine, kričijo: „Živio“ Seidl! — Seidl, naš najhujši narodni nasprotnik in pa slovenski, „živio!“ Kako si mora silni nemčur v pesti smejati, ko vidi, da ga sami Slovenci z navdušenjem v boj pošiljajo zoper narodnost slovensko in zoper kat. cerkev! —

Sicerkatoličan Wretzl si je kar pot brisal iz čela, ko je po velikem trudu čez prag v kazino stopil. —

V kazini je potem ta čedna družba obed imela, in tu je donelo nemčurski zmagi „živio!“ brez konca in kraja. Kolovodje so pa pritrjevali tej besnosti s tem, da so slovenskim vešam zaigrati ukazali: Naprej zastava slave! Dozdevalo se nam je, kakor da neusmiljeni morilec veselo pesmico pôje svojej žrtvi, katero davi in do smrti muči. — Divja radost trajala je do hladnega večera, ki je pokrnil vso nagnjusno prikazen! Bolj ne more več rod propasti, kakor se vidi tukaj, ko se zaslepljeni ljudje svojega narodnega duševnega propada še veselijo! Ta rod je le za sužnjost!

Iz Celja 20. oktobra. (Volitev drž. poslanca.) Poročila „Slov. Gospodarja“ o prvotnih volitvah bila so resnična, kajti savinska s škalsko dolino ste že na predvečer volitve pokazale, da so volilci v veliki večini za preč. g. Kosar-ja čisto navdušeni, in kazalo se je, da bode zmaga

kljubu poprijaznenji mladoslovencev z nemškutarji vendar le na strani g. Kosar-ja. To so vedeli privrženci Vošnjaka, ki so se z njim iz Kranjskega pripeljali agitovat v Celji za svojega korifeja. Sè svojo grdo surovostjo so se posebno odlikovali: dr. Bratkovič iz Krškega, pisatelj Arko iz Ljubljane in še nekatere neznane ničle tako, da se je vsem gnjusilo, in je dr. Bratkovič sè svojimi tovarši moral po pravici marsiktero grenko besedo požreti za svoje neotesanosti, s katerimi je duhovski stan z vsemi privrženci silno psoval, ker so mu gotovo obilni duhovni volilci presedali, bilo jih je ze vsem 19. Kakor muhe okol strdi so ti razsajaleci volilce povsod nadlegovali in so kakih 8 omahljivih res na svoje limanice spravili.

Volitev se je začela ob 9. uri in vodil jo je g. Josek, okr. glavar v Brežicah, ki se je v tem odlikoval, da je v volitveni odbor vzel 2 nemčurja in 1 mladoslovenca, ter je dve tretjini konservativne stranke čisto prezrl; ona si je po listkih volila 3 gospode: č. g. župnika Balona iz Polzele, Boštj. Bohinca iz Braslovč in J. Jamnika v volitveni odbor, kateremu je bil predsednik dr. Ipavica. Lepo so se držali možje nad Celjem razun Rečičanov in Mozirjanov; prvi so v vsakej krčmi sè svojim županom Seljak-om pokazali, da so se novošegnega liberalizma že precej navzeli, ker so duhovne tako zmerjali in kleli, kakor bi vsi največji hudodelniki na svetu bili. Oni so tudi glasovali za dr. Vošnjak-a z Laščani in nekaterimi Vraničani in 6 volilcev iz Št. Jurja pod Rifnikom. Volitev prva je pokazala sijajno večino za g. Kosar-ja, ker pri vsem pritiskanji Vošnjakovcev je dobil g. kanonik 116 glasov, Vošnjak le 61 in Žnidaržič 12. Znamenito je še to, da je Vošnjak v svojem rojstnem kraju, kjer ljudje svojega rojaka gotovo dobro poznajo, dobil le 2 glasa! V Brežicah je dobil izmed 109 volilcev g. Žnidaržič 57 glasov, gg. Kosar in Vošnjak pa vsak po 26, in zato je po postavi nastopila zdaj ožja volitev med g. Kosar-jem in dr. Vošnjak-om, ker nobeden ni bil dobil absolutne večine glasov. In zdaj se je pokazalo, da liberaluh liberaluha ljubi, ker so se združili mladoslovenci z nemčurji, in prišleci iz Kranjskega so naše volilce silno zdelovali, naj več g. Kosar-ja ne volijo, sicer bo volitev zopet neveljavna, in naj dajo svoje glasove dr. Vošnjaku. 5 naslednjih se je dalo pregovoriti: Stožir iz Vojnika, 1 volilec iz Prežine, 2 iz Šoštanja in še eden več iz Laškega; 5 jih je pa bilo izostalo, kar je tudi g. vitez Rezingen storil, ki je pri prvi volitvi dal svoj glas Žnidaržiču, potem je pa šila in kopita pobral — Teharčanom v poduk, da si takih mož več ne izbirajo, če so tudi vitezi! Tako je dobil zdaj g. Kosar le 106 glasov, Vošnjak pa 79. V Brežicah je pri drugi volitvi dobil g. Kosar 32 glasov in V. z nemškutarškimi vred 74 in je tako po nesramni agitaciji